

Voksenuddannelse i tal 2003

Indhold:

Forord

1 Oversigt: Årselever og udgifter

2 Oversigt: Deltagerbaggrund

Undervisningsministeriet 2003

Udgivet af Undervisningsministeriet,

Institutionsstyrelsen,

Statistik- og Informationskontoret

Kontaktperson: Jens.Krogstrup@uvm.dk

Forord

Hermed udkommer "Voksenuddannelse i tal" for fjerde gang. Publikationen er en opdatering af de tidligere udgaver af "Voksenuddannelse i tal", indeholdende centrale og tværgående aktivitets- og deltageroplysninger.

Publikationen indeholder to oversigtskapitler, der behandler den offentlige voksen- og efteruddannelse tværgående. Først præsenteres den samlede voksenuddannelsesaktivitet og de samlede offentlige udgifter til området. Her optræder også tal for de uddannelser, der ligger under andre ministeriers ressort, f.eks. danskundervisningen hos Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration, dele af Åben uddannelse hos Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling, Kulturministeriets efteruddannelser og kurser for jordbrugere ved Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri (Direktoratet for FødevarerErhverv). Herefter følger en ligeledes tværgående oversigt over deltagerprofiler, der er baseret på en registerkørsel fra Danmarks Statistik.

Datamaterialet bygger i høj grad på indberetninger fra uddannelsesinstitutionerne til Undervisningsministeriet, men er i vid udstrækning suppleret med oplysninger fra Danmarks Statistik. Derudover indgår talmateriale fra bl.a. Amdsrådsforeningen og de øvrige ministerier, der administrerer voksen- og efteruddannelsestilbud.

1. Oversigt: Årselever og udgifter

De offentlige voksenuddannelser dækker et relativt stort område af hele efteruddannelses- og opkvalificeringsområdet. Der eksisterer på nuværende tidspunkt en række offentlige tilbud til voksne, som behøver bedre kvalifikationer til arbejdsmarkedet. Disse kan enten være at kortuddannede får mulighed for at tage en erhvervsrettet uddannelse (Voksenerhvervsuddannelse, Åben uddannelse m.m.), eller at uddannede får mulighed for yderligere at kvalificere sig til arbejdsmarkedet.

Dette kapitel belyser nøgletal i udviklingen i økonomi samt antallet af deltagere inden for en lang række af voksenuddannelserne siden 1993.

Anvendte begreber

En CPR-kursist er en kursist, der har deltaget i undervisningen mindst én gang i løbet af de første tre uger efter holdstarten. En CPR-kursist kan kun tælle med én gang i løbet af et kursusår.

En holdkursist er en kursist, der har haft mindst et fremmøde i løbet af holdets første tre uger. En holdkursist tæller én gang for hvert hold, han deltager på.

Kursustimetallet udregnes som antallet af holdkursister på de enkelte hold multipliceret med holdets antal af lektioner.

En årskursist svarer som hovedregel til 925 undervisningstimer, dvs. at antallet af årskursister findes ved at dividere kursustimetallet med 925. Årsværket for danskundervisning for voksne udlændinge er imidlertid defineret som 756 timer pr. år, mens det for læsekurser for voksne er defineret som 700 timer pr. år (men 825 timer for FVU).

Aktiviteten

Der var ca. 95.000 årselever i de offentligt finansierede voksen- og efteruddannelsesstilbud i 2002, jf. tabel 1.1. Aktiviteten har været faldende i de senere år, og er således faldet ca. 5.000 årselever, svarende til 5%, i forhold til 2001. Nogle af aktivitetstillene er dog kun vejledende, idet der endnu ikke foreligger nye tal for alle områder.

Ud over de beskrevne voksenuddannelsesstilbud findes kommunalt finansieret aftenskoleundervisning under folkeoplysningsloven, som omfatter ca. 30.000 årselever. I 2002 var der således tilsammen ca. 125.000 årselever i den offentlige voksenuddannelse. Derudover findes private uddannelsesstilbud til voksne.

Det kan være meget forskelligt uddannelsesområderne imellem, hvor mange årsværk, én person (d.v.s. én CPR-kursist) typisk optjener. F.eks. er en del åbne uddannelser typisk toårige deltidsuddannelser svarende til ét årsværk. På korte uddannelsesforløb, bl.a. AMU-uddannelser og korte kurser på højskolerne, går der selvfølgelig mange flere personer på et årsværk. Samlet set må det antages, at minimum 400.000 personer var i berøring med voksen- og efteruddannelsessystemet i 2002.

En del af de uddannelsessøgende har samtidigt været aktive i arbejdsstyrken - som beskæftigede eller som arbejdssøgende - eftersom dele af voksenundervisningen har fundet sted i deltagernes fritid. Det gælder især for Åben uddannelse, de korte højskolekurser og aftenskoleundervisningen.

Tabel 1.1 Årselever/studenterårsværk 1993-2002

	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Daghøjskolerne 1)	5.600	7.300	9.575	10.281	12.687	13.454	9.456	7.840	7.597	5.540
AMU-uddannelser	11.300	11.700	11.500	11.620	13.940	17.425	13.660	8.360	8.897	8.226
Folkehøjskolerne, lange kurser 2)	5.598	6.049	5.983	5.515	4.742	4.319	4.123	4.136	3.801	3.812
Folkehøjskolerne, korte kurser 2)	1.771	1.729	1.595	1.522	1.330	1.326	1.261	1.278	1.326	1.322
VUC, hf-kurser 3)	12.739	12.034	13.553	13.996	13.154	13.915	14.446	14.185	13.180	13.180
VUC, AVU-kurser 3)	13.652	14.006	14.745	15.595	14.256	14.570	15.920	16.254	12.984	12.984
Åben udd. (videregående udd.)	10.479	11.214	13.727	14.781	16.081	13.990	14.183	14.430	14.432	12.993
Åben udd. (erhv.skoler./SOSU) 4)	13.346	12.994	16.232	17.438	17.262	27.819	17.617	11.220	12.434	11.222
VEUD	-	-	1.420	760	1.144	1.928	2.579	2.492	2.240	1.957
Husholdn.- og håndarbejdsskoler	1.217	1.145	1.183	1.098	849	840	789	827	821	812
Dansk som andetsprog 5)	11.890	12.996	13.647	16.214	16.141	16.464	17.223	19.225	19.641	20.429
Specialundervisning for voksne 6)	-	-	1.153	1.182	1.197	1.738	1.282	1.282	1.282	1.282
Læsekurser for voksne 7)	-	-	-	292	460	511	531	453	168	-
Forberedende Voksenundervisning (FVU) 7)	-	-	-	-	-	-	-	-	684	777
Søfartsstyrelsens udd. 8)	-	-	-	-	-	67	50	50	50	53
Kulturministeriets udd.	-	-	-	205	235	179	149	165	139	117
Kurser for jordbrugere 9)	180	195	240	190	160	150	75	53	48	67
I alt	87.772	91.362	104.553	110.689	113.638	128.695	113.344	102.250	99.724	94.773

Anm.: I 2000 gennemførtes en finansieringsomlægning, hvorefter aktiverede ledige i uddannelse (på nær ledige med ret til 6 ugers selvvalgt uddannelse) både visiteres og finansieres af AF/kommuner, hvilket i aktivitetsoversigten har resulteret i store aktivitetsfald fra 1999 til 2000 særligt på AMU-centre og erhvervsskoler.

Noter: 1) Kun aktivitet/udgifter til 1/7 2002, hvorefter daghøjskoler ved lovændring blev overført til kommunalt regi. Der er endnu ikke indberettet kommunal daghøjskoleaktivitet for andet halvår 2002. 2) Lange kurser er på 12 uger eller mere - korte kurser er på under 12 uger. 3) Amtsrådsforeningens opgørelse pr. skoleår. 2001-tallene er skoleår 2000/01, 2000-tallet er skoleåret 1999/00. osv. Der foreligger endnu ikke tal for 2002, derfor er 2001-tallet anvendt som vejledende. 4) Fra 2001 vedrører en del af aktiviteten over Åben uddannelse finansieret af Arbejdsmarkedets Uddannelsesfinansiering (AUF). 5) Der går 756 timer på et årsværk. 6) Der er ikke foretaget indberetninger siden 1999. Derfor er 1999-tal anvendt som vejledende for de seneste år. 7) Læsekurser udfaset i 2001 og afløst af FVU. Udgangspunkt i ARF's kursisttal (825 kursisttimer pr. årselev). Ekskl. daghøjskolernes "egen" FVU-aktivitet under daghøjskoleloven (mulig indtil 1/1-2003). 8) Ekskl. indtægtsdækket virksomhed. 9) Direktoratet for FødevarerErhvervs uddannelser.

Kilde: Undervisningsministeriet

Daghøjskolernes aktivitet er faldet drastisk siden indførelsen af aktivitetsloft på 9.800 årselever i 1999. Fra 1998 til 2001 blev aktiviteten næsten halveret. Ved lovændring er daghøjskolerne fra 1/7-2002 atter blevet kommunaliseret, og der foreligger endnu ikke opgørelser over den kommunale daghøjskoleaktivitet i 2002. Daghøjskoletilbud kan omfatte emne- og projektorienteret undervisning og i begrænset omfang også foredrag, studieture og ekskursioner, samt praktikophold af kortere varighed. Desuden skal daghøjskolerne tilbyde undervisning, der styrker deltagernes grundlæggende færdigheder i dansk, regning og edb. Undervisningen er eksamensfri.

AMU-uddannelserne havde med ca. 8.200 årselever i 2002 et aktivitetsfald på 8% i forhold til 2001, og lagde dermed stort set på niveau med aktiviteten i 2000. AMU-uddannelserne har til formål at vedligeholde, forbedre og udbygge arbejdsstyrkens erhvervs kvalifikationer i overensstemmelse med arbejdsmarkedets behov. Uddannelserne skal afhjælpe omstillings- og tilpasningsproblemer på arbejdsmarkedet på kortere sigt, og medvirke til et samlet kvalifikationsløft på arbejdsmarkedet på længere sigt. I 2003 blev et nyt AMU-koncept vedtaget, hvorefter de ca. 2500 AMU-uddannelser erstattes af ca. 140 fælles kompetencebeskrivelser fra 1/1-2004.

De primære målgrupper er voksne ufaglærte samt personer med en erhvervsuddannelse. Både beskæftigede og ledige kan deltage i AMU-uddannelse. AMU-uddannelser forventes at udgøre en stor del af aktiviteten i den nye Grunduddannelse for voksne (GVU), som er en ramme for anerkendelse af tidligere

erhvervede kompetencer og fastsættelse af individuel uddannelsesplan. Læs evt. mere om AMU i Undervisningsministeriets [AMU-statistik](#).

Folkehøjskolerne havde i 2002 i alt 5.100 årselever. På både de lange kurser, der har en varighed på 12 uger eller derover, og på de korte kurser er der stort set tale om et uændret aktivitetsniveau i forhold til 2001. Samlet set er aktiviteten på folkehøjskolerne dog faldet med mere end 30% siden midten af halvfemserne, og antallet af højskoler er faldet fra over 100 skoler til omkring 80 (inkl. tre ungdomshøjskoler). Aktivitetsnedgangen kan generelt forklares ved, at ungdomsårgangene er faldende. Derudover skyldes dele af aktivitetsfaldet på de lange kurser, at de syv Tvindhøjskoler siden 1997 ikke længere har fået udbetalt tilskud. En sidste væsentlig forklaring på nedgangen er, at det fra 1996 er blevet vanskeligere for ledige at medtage dagpenge på højskoleophold.

Almen voksenuddannelse (avu) og hf-enkeltfag udbydes på de amtslige Voksenuddannelsescentre (VUC). Avu er kompetencegivende og prøveforberedende voksenundervisning i kernefag, som amtet skal udbyde, samt en række tilbudsfag. Deltagerne kan tage en prøve, der svarer til folkeskolens udvidede afgangsprøve. Hf-enkeltfag er en studieforberedende uddannelse, der giver grundlag for videregående uddannelse og mulighed for at supplere tidligere uddannelse. Aktiviteten har været stigende frem til 2000, især på avu. Men i 2001 skete der et fald på 7% og 20% på hhv. hf og avu, hvorved aktiviteten er på niveau med aktiviteten i første halvdel af 1990erne. Der foreligger endnu ikke aktivitetstal for 2002. Læs evt. mere i [Amtsrådsforeningens statistikbase](#).

Voksen- og efteruddannelse under lov om **Åben uddannelse** er erhvervsrettede deltidsuddannelser, heltidsuddannelser på deltid, enkeltfag, eller særligt tilrettelagte forløb. En række kurser udbydes også som fjernundervisning. Aktiviteten på Åben uddannelse foregår dels på erhvervsskoler (f.eks. merkonom, Eud-enkeltfag og hhx-enkeltfag), dels på videregående uddannelsesinstitutioner (f.eks. HD, diplom-/masteruddannelser, og pædagoguddannelsen for personer med erhvervs erfaring). På erhvervsskolernes åbne uddannelser var der ca. 11.200 årselever i 2002. Fra og med 2001 er dele af Åben uddannelse på erhvervsskolerne finansieret af Arbejdsmarkedets Uddannelsesfinansiering (AUF). Deltagerprofiler for erhvervsskolernes Åbne uddannelser fremgår desuden af kapitel 2.

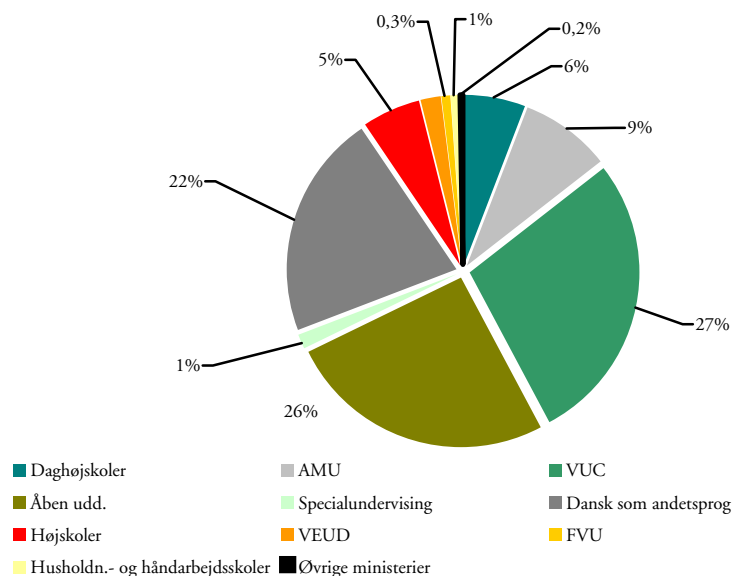
Åben uddannelse på de videregående uddannelsesinstitutioner havde en aktivitet i 2002 på ca. 13.000 årselever, hvilket er et mindre fald i forhold til 2001. Aktiviteten kulminerede i 1997 med mere end 16.000 årselever, men ellers har aktiviteten været støt stigende siden starten af 1990erne. Fra 2002 hører cirka en fjerdedel af aktiviteten på åben uddannelse på de videregående uddannelsesinstitutioner under Videnskabsministeriets ressort.

Voksenerhvervsuddannelsen (VEUD), eller voksenlærlingeordningen, retter sig mod personer over 25 år. Uddannelsen havde ca. 13% færre årselever i 2002 end i 2001, og er dermed nede på niveauet i 1998, men stadig væsentlig over aktiviteten i midten af 1990erne.

Dansk som andetsprog for voksne udlændinge blev ved ressortomlægningen i 2001 flyttet til Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration. Aktiviteten er steget mere end 70% fra 1993 til 2002, og fra 2001 til 2002 alene steg aktiviteten med ca. 800 årselever, eller ca. 4%. Alle udenlandske statsborgere over 18 år, som har fået opholdstilladelse, har ret til undervisning. I alt 43 centerkommuner har ansvar for undervisningen, der foregår på sprogcentre. Læs evt. mere om sprokundervisningen i [aktivitetsrapporten](#) for 2002 fra Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration.

Figur 1.2 herunder illustrerer aktivitetsfordelingen. VUC og Åben Uddannelse tegnede sig hver for 25-30% af den samlede aktivitet i 2002. Dernæst kommer danskundervisning og AMU med hhv. 22% og 9%.

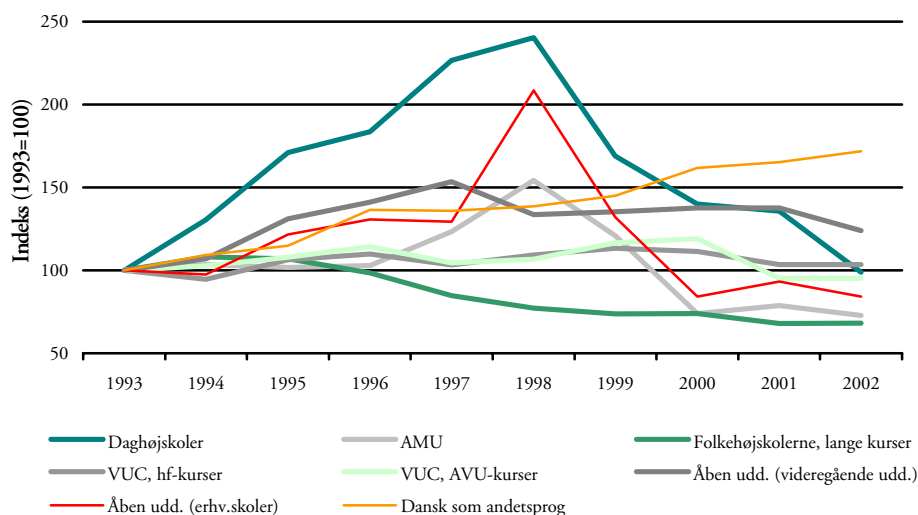
Figur 1.1. Fordelingen af aktivitet i voksenuddannelserne, 2002

Anm.: 2001-tal er anvendt for VUC.
Kilde: Undervisningsministeriet

På de udvalgte, centrale voksenuddannelser i figur 1.2, er det kun danskundervisningen, der har haft en aktivitetsfremgang siden 1998. Åben uddannelse på erhvervsskoler, AMU og daghøjskoler har haft det største relative fald i aktiviteten gennem de seneste fem år.

Figur 1.2. Indekseret aktivitetsudvikling for udvalgte voksenuddannelser, 2002

Anm.: 2001-tal er anvendt for VUC.
Kilde: Undervisningsministeriet

Udgifter til voksenundervisningen

Staten, amterne og kommunerne brugte ca. 6,4 mia. kr. i 2002 på drift af voksen- og efteruddannelse. Disse bruttoudgifter svarer til ca. 10% af de samlede offentlige uddannelsesudgifter, hvis man ser bort fra de forskellige tilknyttede godtgørelsesordninger som SU, uddannelsesorlov o.l.

Frem til 1998 var udgifterne til voksen- og efteruddannelse konstant stigende - i perioden 1993 til 1998 steg udgifterne med ca. 40% eller ca. 2,3 mia. kr. Fra 1998 til 2001 er udgifterne faldet med ca. 20%, svarende til ca. 1,7 mia. kr. Af tabel 1.2 fremgår det, at udgiftsfaldet særligt skyldes udgiftsudviklingen på daghøjskolerne, AMU og Åben uddannelse, som alle har haft betydelige aktivitetsfald fra 1999 og frem.

Fra 2001 til 2002 er der sket fald i udgifterne på flere områder, hvilket selvfølgelig også skal ses i sammenhæng med den faldende aktivitet, jf. tabel 1.1. Udgifterne til AMU-uddannelse faldt med ca. 9%, mens udgifterne til folkehøjskolerne faldt ca. 4%. På Åben uddannelse steg de samlede udgifter med ca. 12% - heri er inkluderet den del af aktiviteten, der fra og med 2001 finansieres af Arbejdsmarkedets Uddannelsesfinansiering (AUF), og de udgifter, der fra 2002 afholdes af Videnskabsministeriet. Udgifterne til danskundervisning for voksne udlændinge steg ligeledes fra 2001 til 2002 med ca. 6%.

I 2002 var AMU-uddannelserne den største enkeltstående udgiftspost blandt voksen- og efteruddannelserne. De udgjorde 19% af de samlede udgifter. I de tidligere år har AMU-området også været den mest udgiftstunge på området, bl.a. på grund af de kostbare maskiner, materialer m.m., der benyttes i undervisningen. De næststørste udgiftsposter var i 2002 VUC, danskundervisning og Åben uddannelse (se figur 1.3).

Tabel 1.2 Udgifter (mio.kr.) 1993-2002, 2002-priser

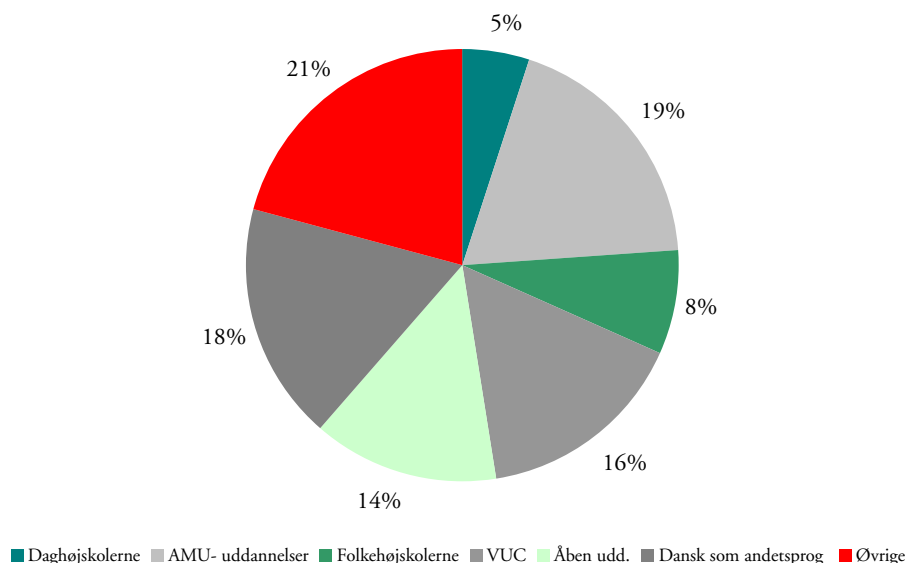
	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Daghøjskolerne 1)	378,2	477,7	672,6	616,7	753,5	791,5	539,9	445,0	425,4	300,1
AMU 2)	1781,2	1946,6	1989,3	1918,8	2054,5	2498,2	1991,0	1328,9	1349,9	1225,0
Folkehøjskolerne	679,2	684,4	695,1	660,6	636,8	584,9	579,1	566,7	526,5	503,7
VUC	1028,4	1088,2	1157,5	1162,9	1205,4	1238,5	1239,5	1045,7	1012,1	1018,7
Åben uddannelse 3)	512,1	600,9	988,0	1146,9	1029,4	1180,4	773,6	702,0	775,5	867,1
VEUD 4)	-	24,6	21,9	10,6	11,0	18,8	26,9	25,3	22,7	-
Husholdnings- og håndarbejds-skoler	94,3	98,1	94,9	93,2	83,0	76,6	81,0	84,2	82,2	81,1
Dansk som andetsprog 5)	354,6	397,4	453,8	663,8	681,7	736,1	898,8	946,6	1073,7	1138,9
Specialundervisning for voksne 6)	601,0	604,1	597,5	613,5	618,7	653,6	710,0	710,0	710,0	710,0
Læsekurser for voksne 7)	-	-	-	22,2	30,8	35,5	34,6	12,9	2,7	-
FVU 7)	-	-	-	-	-	-	-	-	38,3	42,8
Aftenskolerne (folkeopl.oven) 6)	545,3	550,5	522,4	522,7	520,6	505,6	510,6	510,6	510,6	510,6
Søfartsstyrelsens udd. 8)	-	-	-	-	-	7,1	5,2	5,4	4,7	5,5
Kulturministeriets udd. 9)	-	-	-	21,3	20,4	18,7	18,6	15,0	15,0	11,8
Kurser for jordbrugere 10)	-	-	-	-	11,4	9,8	5,1	3,5	4,3	5,2
I alt	5.974	6.473	7.193	7.453	7.657	8.355	7.414	6.402	6.554	6.420

Noter:

1) Den kommunale andel af udgifterne før 1996 er skønnet. Kun udgifter til 1/7 2002, hvorefter daghøjskoler ved lovændring blev overført til kommunalt regi. Der er endnu ikke indberettet kommunale daghøjskoleudgifter for andet halvår 2002. 2) Ekskl. deltagerstøtte. 3) Indbefatter fom. 2001 også udgifter for Åben Uddannelse finansieret af Arbejdsmarkedets Uddannelsesfinansiering (FL §20.72.31). Fra 2002 finansieres udgifter delvist af Videnskabsministeriet. 4) Omfatter frem til 2001 alene tillægstaxametret for voksendeltagere, hertil kommer eud-grundtaksten. Tillægstaxametret ophørte 2002, hvorefter voksne elever ikke er dyrere end almindelige eud-elever. 5) For 1993-99 regnes med en timepris på 61,70kr. For 2000 61,60 kr., for 2001 63,60 kr. og for 2002 67,70 kr. Udgifterne i 2001/02 er opgjort efter antal afregnede betalingstimer, som er den reelle undervisningsudgift. Pga. ændrede registreringsmetoder er udgifterne i 2000 og før underestimerede. 6) Der er ikke foretaget indberetninger siden 1999. Derfor er 1999-tal anvendt som vejledende udgift. 7) Læsekurser udfaset i 2001 og afløst af FVU. For 2002 udgangspunkt i ARF's årslevtal og standardtaksten i 2002 (55.079 kr. pr. år). Den samlede udgift kan henføres til statslig refusion til amterne, AF's udgifter under aktivrammen til forsikrede ledige, samt kommunale udgifter til ikke-forsikrede ledige under lov om aktiv socialpolitik. 8) Ekskl. indtægtsdækket virksomhed. 9) P.g.a. ændret konteringspraksis har det ikke været muligt at opgøre udgifter for 2000. Derfor er 2001-udgifter anvendt vejledende. Frem til 1999 indeholder udgiftstallet også deltagerbetaling mv. 10) Direktoratet for Fødevarer/Erhvervs uddannelser.

Kilde: Undervisningsministeriet

Figur 1.3 Fordelingen af offentlige udgifter til voksen- og efteruddannelse 2002

Kilde: Undervisningsministeriet

Udgifter til godtgørelsesordninger

Udover de ca. 6,4 mia. kr., som i 2002 blev brugt på voksen- og efteruddannelse, blev der brugt yderligere 5,15 mia. kr. på forskellige godtgørelsesordninger.

Godtgørelsesudgifterne udgjordes i 2002 hovedsageligt af tre store poster under AF/Beskæftigelsesministeriet og Undervisningsministeriet: Uddannelsesgodtgørelse for ledige, VEU-godtgørelse og uddannelsesorlovsydelse. VEU-godtgørelsen blev indført i 2002 og dækker de uddannelser, der ligger under Arbejdsmarkedets Uddannelsesfinansiering (AUF), d.v.s. AMU-uddannelser og Åben uddannelse til og med erhvervsuddannelsesniveaue. Samtidig er uddannelsesorlovsydelsen under udfasning, og uddannelsesorloven er erstattet af Statens Voksenuddannelsesstørre (SVU). SVU erstatter tillige den tidligere Voksenuddannelsesstøtte (VUS), der også er under udfasning. Desuden gælder det efter finansieringsomlægningen at forsikrede ledige – bortset fra ledige med ret til 6 ugers selvvalgt uddannelse - ikke længere kan få VEU-godtgørelse eller SVU, men udelukkende uddannelsesgodtgørelse finansieret af AF's aktiveringsbevilling.

Tabel 1.3. Godtgørelsesudgifter (mio. kr.) 1994-2002, 2002-priser

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Udd.godtgørelse til ledige	1.771	1.396	2.448	2.183	1.929	4.084	4.196	3.800	3.558
AMU-godtgørelse	1.176	1.117	1.169	1.633	1.902	1.204	916	-	-
VEU-godtgørelse	-	-	-	-	-	-	-	1.067	1.191
Uddannelsesorlov	1.575	4.340	4.304	3.144	2.952	1.754	944	513	11
VUS	212	188	142	136	138	145	116	64	34
SVU	-	-	-	-	-	-	-	166	352
I alt	4.734	7.041	8.062	7.096	6.922	7.187	6.173	5.609	5.145

Kilde: Undervisningsministeriet

Fra 1994 til 1999 steg udgifter til godtgørelse med ca. 50% eller 2,4 mia.kr. Fra 1999 til 2002 er der sket et fald på ca. 28%. Størsteparten af de 5,15 mia. kr. udgøres af uddannelsesgodtgørelse til ledige, der

tegner sig for 3,6 mia. kr. alene. VEU-godtgørelsen er også højere end den tidligere AMU-godtgørelse, men det skyldes som nævnt, at VEU-godtgørelsen nu dækker alle uddannelser under AUF, heriblandt Eud-enkeltfag på Åben uddannelse. Målgruppen for SVU er bredere end den gamle VUS, hvorfor udgiften til SVU i 2002 er væsentlig højere end VUS-udgifterne var det tidligere.

2. Oversigt: Deltagerbaggrund

På grund af uddannelsesstilbudenes forskelle i indhold henvender de sig til forskellige målgrupper. De forskellige målgrupper kan aflæses i de deltagerkarakteristika, der behandles nedenfor. Deltagerne er meget forskellige hvad angår bl.a. alder, uddannelsesbaggrund og indkomstforhold.

Kønsfordelingen

Generelt er kvinderne i overtal på voksenuddannelserne (se figur 2.1). Kun på AMU er der flere mænd (60%) end kvinder. På VUC og daghøjskolerne er to ud af tre deltagere kvinder, mens der er 60% kvinder på folkehøjskolernes lange kurser.

Aldersfordeling

Aldersmæssigt favner de dominerende voksenuddannelser lige fra højskolernes lange kurser - næsten 90% er under 30 år - til avu på VUC, hvor 80% er 30 år og derover (se figur 2.2). Næsten halvdelen af AMU-kursisterne har rundet de 40 år, mens daghøjskolerne har den største aldersspredning. På VUC er hf-kursisterne generelt yngre end avu-kursisterne, idet ca. 55% er over 30 år på hf mod 80% på avu.

Deltagernes uddannelsesbaggrund

Det sammensatte billede af voksenuddannelserne træder også frem, når der ses på deltagernes uddannelsesbaggrund (se tabel 2.1). På avu og hf på VUC har hhv. 43% og 34% kun en grundskoleuddannelse. Til gengæld er der kun 14% af deltagerne på Åben Uddannelse, der har grundskolen som baggrund. Blandt AMU-deltagerne har hver tredje kun en grundskoleeksamen, mens over halvdelen af deltagerne på daghøjskolerne har grundskolen som uddannelsesbaggrund.

Erhvervsuddannelserne er også en hyppig uddannelsesbaggrund, særligt på de mest erhvervsrettede uddannelser – AMU og ÅU. Her har hhv. 56% og 45% en erhvervsuddannelse som højest fuldførte uddannelse ved opstart.

Det fremgår tydeligt af tabel 2.1, at der overordnet er få deltagere i voksenuddannelse, der har en videregående uddannelse. Dog har 25% af ÅU-deltagerne en (fortrinsvis mellemlang) videregående uddannelse. Til sammenligning har ca. 20% af den samlede befolkning en videregående uddannelse.

På folkehøjskolerne har ca. 40% en gymnasial uddannelse, og sammenholdt med den relativt lave alder blandt højskoledeleagerne må det formodes, at de fleste deltagere fortsætter i uddannelsessystemet efter opholdet.

Deltagernes arbejdsmarkedsstatus

På de erhvervsrettede voksenuddannelser, AMU og Åben Uddannelse, er der en klar overvægt af privat ansatte blandt deltagerne. Således er 70% af AMU-deltagerne privat ansatte (se tabel 2.2). På de øvrige områder har en stor del uoplyst ejerforhold, hvilket skal ses i sammenhæng med, at de generelt unge deltagere på daghøjskoler og folkehøjskoler har en forholdsvis løs tilknytning til arbejdsmarkedet.

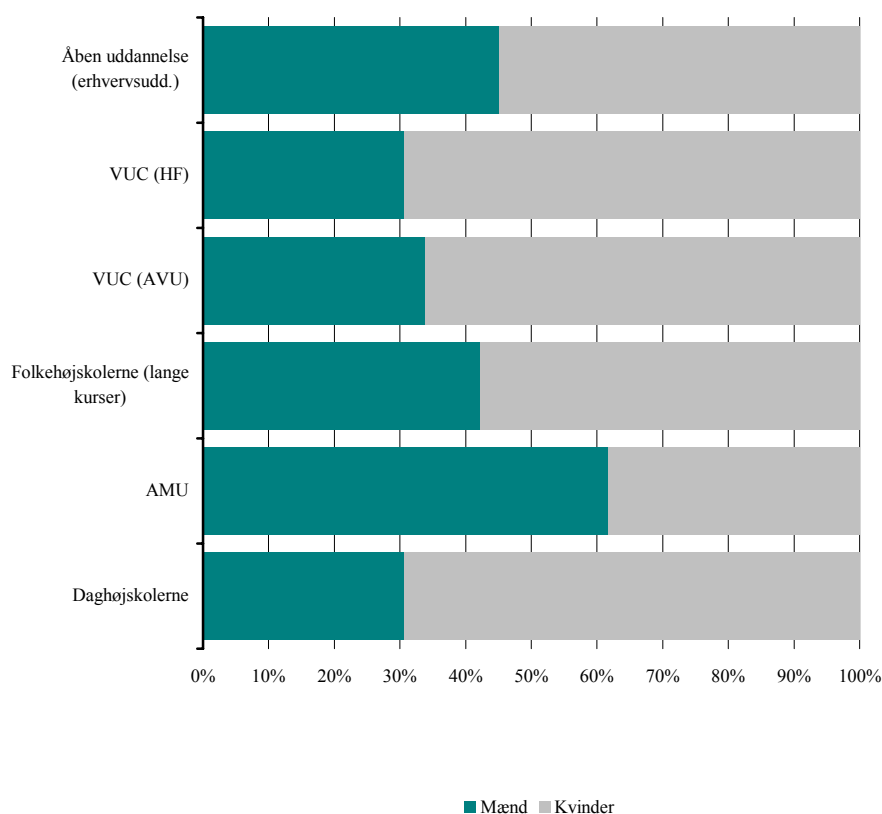
Hvad angår deltagerne branchefordeling ses det af tabel 2.3, at hver tredje AMU-deltager kommer fra industrien, men også deltagere fra handels- og restaurationsbranchen samt branchen for offentlige/personlige tjenesteydelser er pænt repræsenteret på AMU-uddannelserne. På Åben Uddannelse er det specielt deltagere servicebrancherne, såsom offentlige/personlige tjenesteydelser og finanssektoren, der dominerer. For de øvrige voksenuddannelsesområder gælder det også her, at der er mange med uoplyst erhverv grundet en løs tilknytning til arbejdsmarkedet.

Tabel 2.4 viser beskæftigelsessituationen i 1999 for deltagerne i voksenuddannelse i 2000. Deltagerne på ÅU og AMU har klart den bedste beskæftigelsessituation, men alligevel var ca. 20% berørt af ledighed (dog med beskedne ledighedsgrader). På de øvrige områder er op mod halvdelen – og på daghøjskolerne endda 80% - berørt af ledighed eller helt uden for arbejdsstyrken. At mange højskolelever starter uden forudgående beskæftigelse skal selvfølgelig ses i sammenhæng med den lave alder, og at de formodes at komme næsten direkte fra gymnasiet eller grundskolen. På VUC er blot 40-45% fuldtidsbeskæftigede året før uddannelsesforløbet, mens ca. 30% er helt uden beskæftigelse, og dermed uden for arbejdsstyrken, året før.

Deltagernes indkomstsforhold

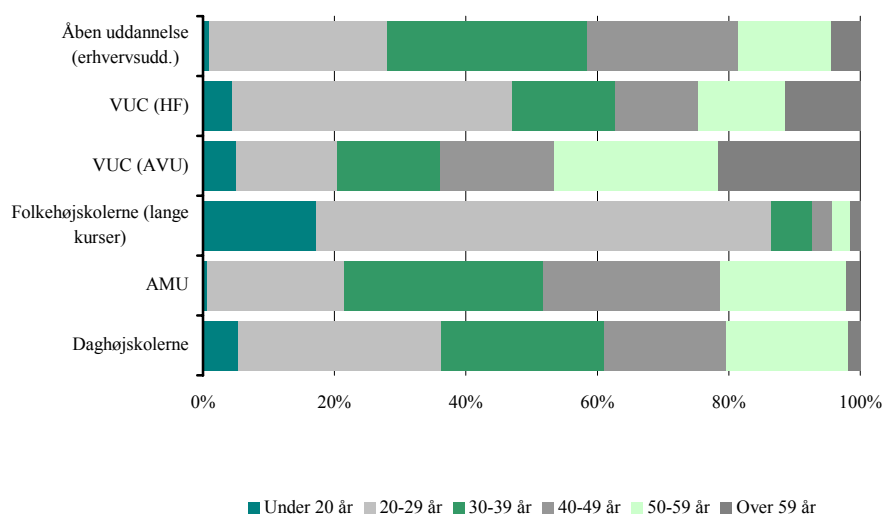
53% af AMU-deltagerne tjente mellem 200-300.000 kr. året før deltagelsen (se tabel 2.6). På Åben Uddannelse er det tilsvarende tal 42%. På dag- og folkehøjskoler og VUC har de fleste deltagere en årsindkomst på under 200.000 kr., hvilket igen skal ses i sammenhæng med, at en stor del af deltagerne er uden for arbejdsstyrken.

Figur 2.1. Kønsfordelingen i voksenuddannelserne 2001

Kilde: Danmarks Statistik

Figur 2.2. Aldersfordelingen for voksenuddannelserne 2001

Kilde: Danmarks Statistik

Tabel 2.1. Uddannelsesbaggrund 2001 (%)

	Daghøjskoler	AMU	Højskoler	VUC (AVU)	VUC (HF)	Åben udd. (erhv.sk.)
Grundskole	52,6	30,9	34,6	42,7	34,5	15,6
Almen gymnasial udd.	9,0	3,2	40,4	3,0	15,8	6,1
Erhvervsgym. uddannelse	1,4	1,8	4,9	0,6	3,1	5,8
Erhvervsuddannelse	23,6	56,3	8,8	35,8	24,9	44,9
Kort videregående udd.	2,4	4,2	0,6	3,2	4,97	7,5
Mellemlang videreg. udd.	5,4	2,0	3,0	9,9	10,5	14,6
Lang videregående udd.	1,2	0,4	0,7	1,5	3,5	3,9
Uoplyst mv.	4,5	1,8	7,0	3,2	2,7	1,6
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Kilde: Danmarks Statistik

Tabel 2.2. Deltagere fordelt efter arbejdsstedets ejerforhold 2001 (%)

	Daghøjskoler	AMU	Højskoler	VUC (AVU)	VUC (HF)	Åben udd. (erhv.sk.)
Offentligt ansatte	10,0	20,4	11,9	16,7	19,0	22,7
Privat ansatte	23,2	70,1	32,1	30,7	35,6	60,6
Øvrige	1,2	3,4	2,3	2,2	3,2	2,9
Uoplyst ejerforhold	65,6	6,0	53,7	50,3	42,2	13,8
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Kilde: Danmarks Statistik

Tabel 2.3. Deltagere fordelt efter branche 2001 (%)

	Dag- højskoler	AMU	Højskoler	VUC (AVU)	VUC (HF)	Åben udd. (erhv.sk.)
Landbrug og fiskeri	0,7	2,3	1,5	1,8	0,9	1,3
Industri	4,3	31,2	4,1	9,5	5,4	14,2
Bygge- og anlægsvirksomhed	1,0	6,4	1,3	1,9	1,2	2,7
Handel og restauration	7,1	15,3	11,8	7,1	11,2	16,6
Transport og kommunikation	1,4	9,7	1,7	2,6	3,1	5,1
Finansiering og forretning	5,3	5,3	5,9	4,9	8,2	16,4
Offentlige/personlige tj. ydelser	13,3	23,6	18,9	20,9	26,5	29,5
Uoplyst erhverv	66,9	6,3	54,7	51,4	43,3	14,4
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Note: Energi- og vandforsyningsbranchen er lagt ind under industri.

Kilde: Danmarks Statistik

Tabel 2.4. Beskæftigelsesgrad 2000 for deltagere i 2001 (%)

	Dag- højskoler	AMU	Højskoler	VUC (AVU)	VUC (HF)	Åben udd. (erhv.sk.)
Beskæftigede	20,7	77,1	49,4	40,0	48,0	76,1
Uden beskæftigelse	30,0	1,8	34,1	32,2	28,9	6,9
<i>0<ledighedsgrad<=0.1</i>	8,1	10,2	3,8	6,3	5,9	6,5
<i>0.1<ledighedsgrad<=0.2</i>	6,8	3,3	2,2	4,6	4,5	2,3
<i>0.2<ledighedsgrad<=0.3</i>	6,1	2,5	1,8	3,3	2,8	1,9
<i>0.3<ledighedsgrad<=0.4</i>	4,8	1,6	1,2	2,6	2,0	1,4
<i>0.4<ledighedsgrad<=0.5</i>	4,5	1,2	0,9	2,5	2,1	1,1
<i>0.5<ledighedsgrad<=0.6</i>	4,0	0,7	0,6	2,0	1,4	0,8
<i>0.6<ledighedsgrad<=0.7</i>	3,7	0,5	0,5	1,8	1,2	0,7
<i>0.7<ledighedsgrad<=0.8</i>	3,2	0,3	0,3	1,3	0,8	0,5
<i>0.8<ledighedsgrad<=0.9</i>	2,8	0,2	0,2	1,2	0,7	0,4
<i>0.9<ledighedsgrad<=1.0</i>	4,6	0,2	0,4	2,0	1,2	0,6
Berørt af ledighed	48,6	20,7	12,0	27,5	22,5	16,4
Uoplyst	0,8	0,4	4,5	0,3	0,6	0,6
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Note: Tabellen vedrører kun regulær ledighed. Den tid deltagerne har været aktive i arbejdsmarkedsforanstaltninger registreres ikke som ledighed.

Kilde: Danmarks Statistik

Tabel 2.5. Deltagerne fordelt efter arbejdsstedets størrelse 2001 (%)

	Daghøjskoler	AMU	Højskoler	VUC (AVU)	VUC (HF)	Åben udd. (erhv.sk.)
1 - 4 beskæftigede	10,6	5,6	5,6	10,3	7,4	6,2
5 - 19 beskæftigede	25,6	16,6	28,1	20,6	22,7	19,5
20 - 49 beskæftigede	18,5	15,6	24,4	16,3	18,5	16,2
50 - 99 beskæftigede	13,8	13,4	14,9	14,2	14,1	13,7
100 - 199 beskæftigede	11,4	14,6	9,9	13,1	12,0	13,2
200 - 499 beskæftigede	10,7	16,7	8,2	12,0	11,1	14,5
500 - og derover	9,6	17,7	8,9	13,4	14,1	16,7
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Note: Deltagere hvis arbejdssted ikke kan placeres ud fra antal beskæftigede tæller ikke med.

Kilde: Danmarks Statistik

Tabel 2.6. Årlig bruttoindkomst 2000 for deltagere i 2001 (%)

	Daghøjskoler	AMU	Højskoler	VUC (AVU)	VUC (HF)	Åben udd. (erhv.sk.)
Under 100.000 kr.	30,5	3,4	58,2	20,8	31,2	7,1
100.000 - 199.999 kr.	58,3	25,4	30,4	44,4	40,1	26,3
200.000 - 299.999 kr.	8,6	52,9	5,8	25,8	18,8	42,3
300.000 - 399.999 kr.	1,3	14,0	0,8	6,0	6,1	16,4
400.000 - 499.999 kr.	0,3	2,6	0,2	1,4	1,8	4,6
500.000 kr. eller mere	0,2	1,3	0,1	1,2	1,4	2,6
Uoplyst	0,8	0,4	4,5	0,4	0,7	0,6
I alt	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Kilde: Danmarks Statistik